

RAYAT SHIKSHAN SANSTHA'S

SWAMI SAHAJANAND BHARATI COLLEGE OF EDUCATION, SHRIRAMPUR

POWER POINT

PRESENTATION

CREATED BY STUDENTS

Solar System

Barde Sonali Janardan

Course : 205- Geography Roll No. 21

S.S.B. College of Education, Shrirampur

सूर्यमाला

खगोलीय घटक

सूर्य

ग्रह

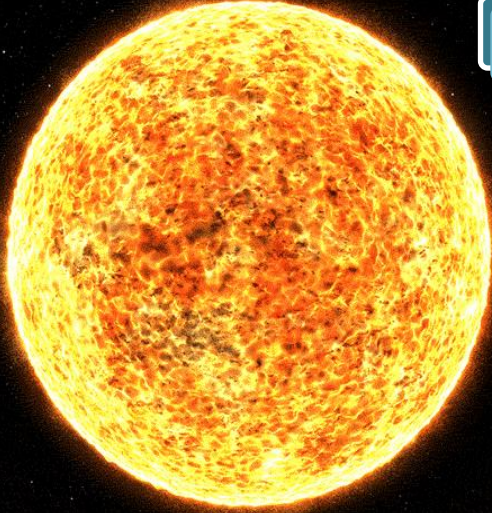
उपग्रह

बटुग्रह

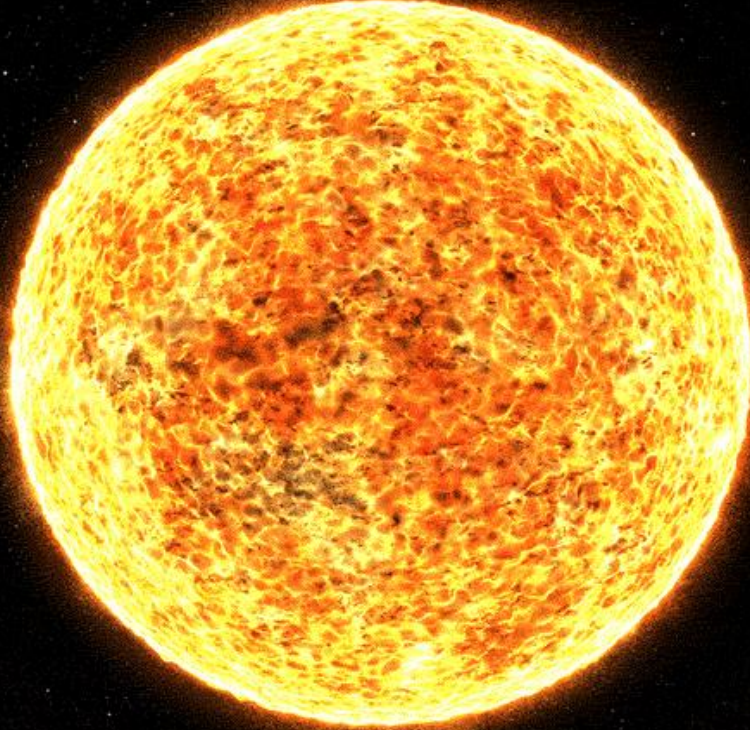
लघुग्रह

धूमकेतू

उल्का

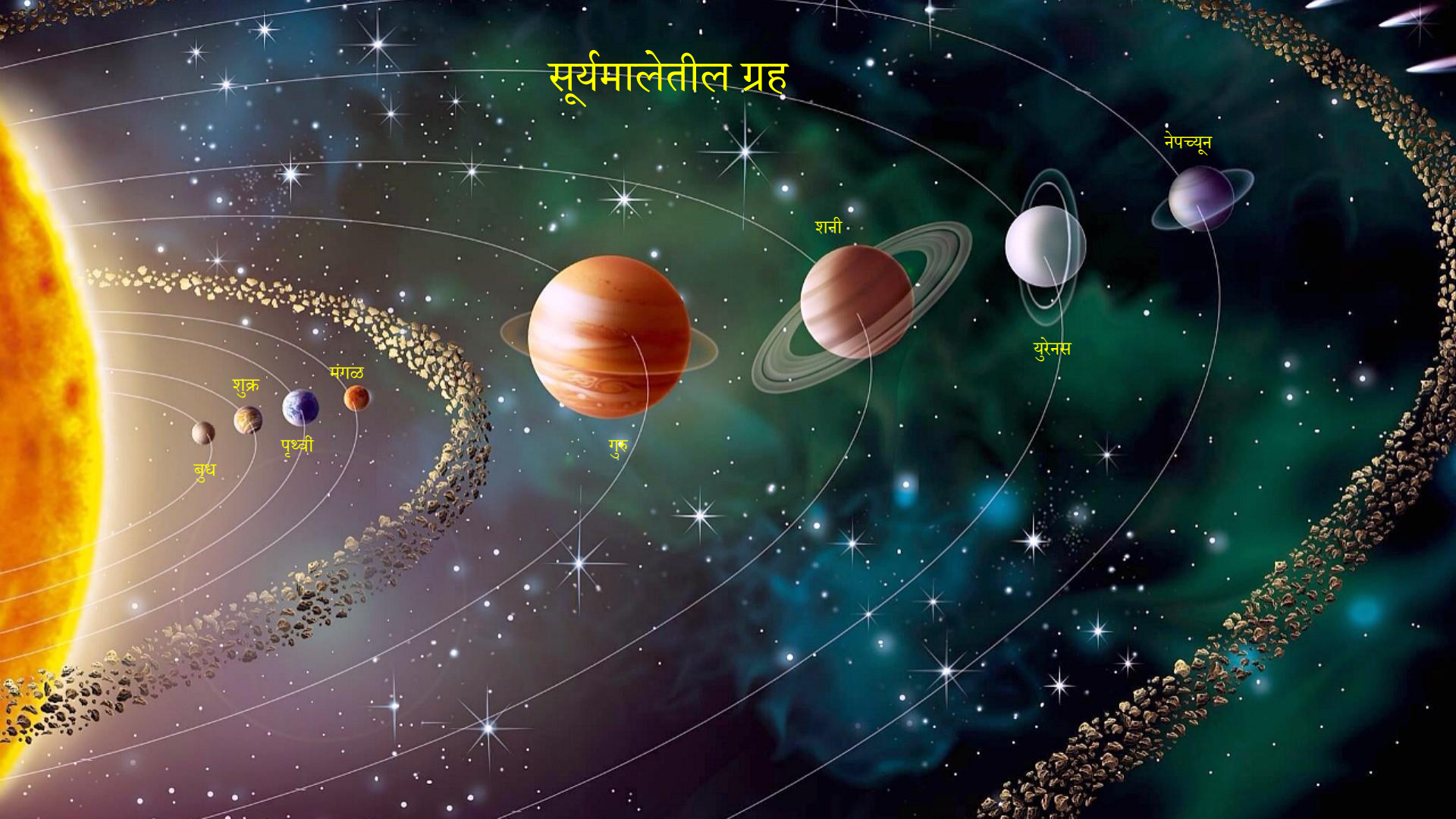

सूर्य

- * सूर्यमालेचा प्रमुख
- * हेलियम व हायड्रोजन या अतितप्त वायूंनी बनला आहे.
- * पृष्ठ भागाचे तापमान ६००० डिग्री सेल्सियस.
- * तर गाभ्याचे तापमान १६०००० डिग्री सेल्सियस.
- * सूर्याच्या गुरुत्वीय बलामुळे वेगवेगळे खगोलीय घटक त्याच्याभोवती फिरतात.

सूर्यमालेतील ग्रह

बुध
शुक्र
पृथ्वी
मंगळ

गुरु

शनी

युरेनस

नेपच्यून

Earth

Moon

Mars

Phobos

Deimos

Jupiter

Io

Europa

Ganymede

Callisto

Saturn

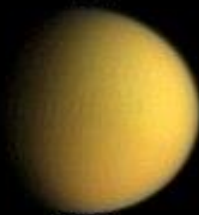
Mimas

Enceladus

Tethys

Dione

Rhea

Titan

Hyperion

Iapetus

Phoebe

Uranus

Puck

Miranda

Ariel

Umbriel

Titania

Oberon

Neptune

Proteus

Triton

Nereid

Pluto

Charon

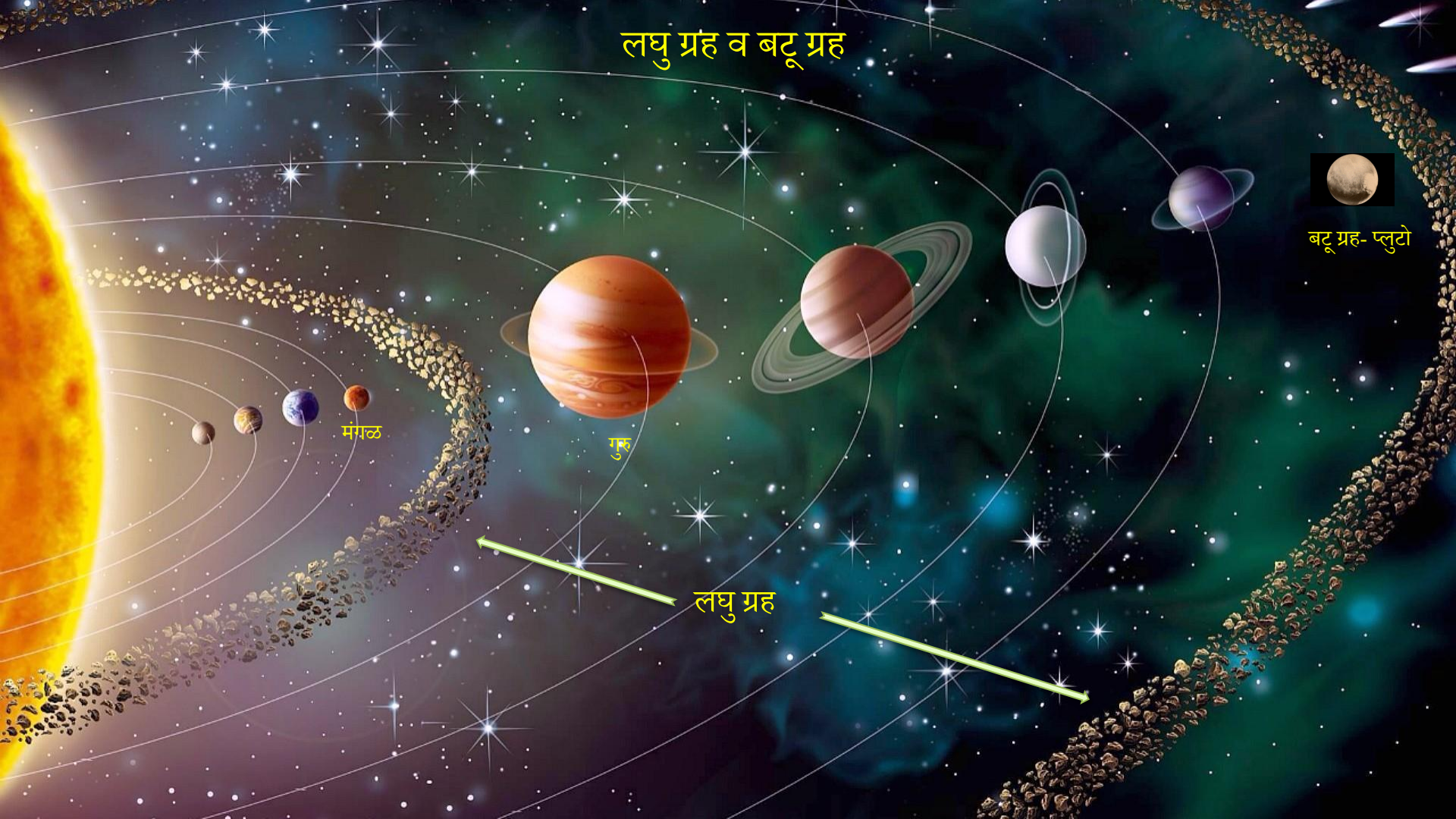

Earth

उपग्रह

लघु ग्रह व बटू ग्रह

मंगळ

गुरु

लघु ग्रह

बटू ग्रह- प्लुटो

धूमकेतू

- * सूर्याभोवती प्रदक्षिणा घालणारे अशनी गोल होय.
- * हे गोठलेले द्रव्य व धुलीकणांनी बनलेले असतात.
- * सूर्याच्या उष्णतेने धूमकेतूतील द्रव्यांचे वायूत रुपांतर होते व त्यामुळे ते लांबट पिसार्यासारखे दिसतात.
- * हे सूर्याभोवती लंबवर्तुळाकार कक्षेत फिरतात.

उल्का

* काही शिलाखंड पृथ्वीच्या वातावरणात आल्यावर

त्याच्याशी होणाऱ्या घर्षणाने जळतात, त्यांना उल्का असे म्हणतात.

संदर्भग्रथ सूची

- १) महाराष्ट्र राज्य पाठ्यपुस्तक व अभ्यासक्रम निर्मिती
मंडळाचे इ. ६ वी. विज्ञान व भूगोलाचे
पाठ्यपुस्तक
- २) www.avakashvedh.com
- ३) <https://vishwakosh.marathi.gov.in/24770/>

Thank You

नाव: चालुक्य केतकी धैर्यशील

इयत्ता- ८ वी

घटक :- वसाहती भूगोल

उपघटक: मानवी वस्ती

रोल नं. २२

ग्रामीण वस्ती

ज्या वस्तीतील बहुसंख्य लोकांचे व्यवसाय स्थानिक नैसर्गिक साधनसंपत्तीशी निगडीत असतात, त्या वस्तीस ग्रामीण वस्ती म्हणतात.

समुद्रकिनारी आढळणारी कोळी लोकांची वस्ती

वन प्रदेशात आढळणारी आदिवासी लोकांची वस्ती

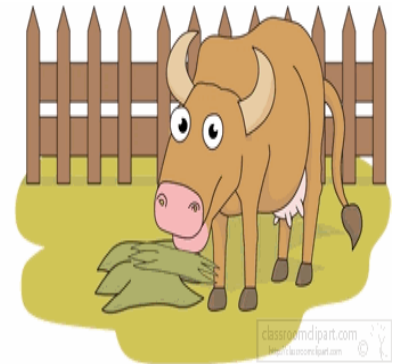

alamy stock photo

BCY50P
www.alamy.com

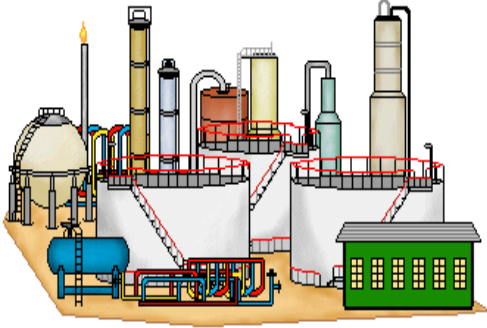

नदीकिनारी आढळणारी शेतकऱ्यांची वस्ती

ग्रामीण वस्तीची वैशिष्टे

शहरांची निर्मिती

मूळ व्यवसायास पूरक व्यवसायांची वाढ

रोजगाराची उपलब्धता

आजूबाजूच्या प्रदेशातील लोक येणे.

लोकसंख्येत वाढ

आधुनिक सेवासुविधा व वाहतुकीची वाढ

द्वितीयक व तृतीयक व्यवसायात वाढ

धार्मिक

www.shutterstock.com · 114202066

ऐतिहासिक

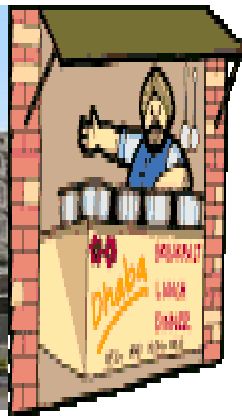

व्यापारी

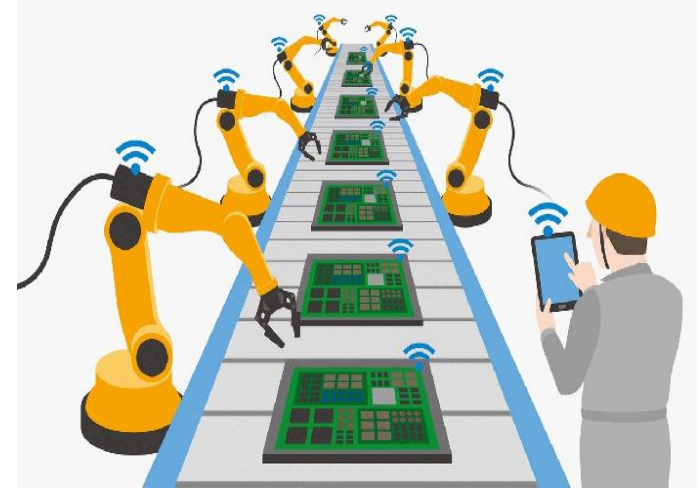

शैक्षणिक

पर्यटन

शहरीकरणाची कारणे

१. प्राथमिक व्यवसायास पूरक द्वितीयक व तृतीयक व्यवसायांची वाढ

२. रोजगाराच्या संधीत वाढ

२. आसपासच्या भागातून लोकांचे स्थलांतर व लोकसंख्येत वाढणे

शहरीकरणची वैशिष्ट्ये

शहरीकरणाचे परिणाम

१.

- लोकसंख्येत झपाट्याने वाढ होते.

२.

- लोकसंख्येला सोयी सुविधा पुरविण्यासाठी सेवा व व्यवसाय निर्माण होतात. उदा. मनोरंजन केंद्र, शैक्षणिक संस्था

३.

- वाहतूक व संदेशवहनाच्या आधुनिक सुविधा उपलब्ध होतात.

४.

- जीवनशैली गतिमान बनते.

PresenterMedia

शहरीकरणाच्या समस्या

१. सार्वजनिक सोयी-सुविधांवर ताण.

२. वाहनांच्या संख्येत वाढ झाल्याने रहदारी व प्रदूषणाच्या समस्या.

३. जागेच्या टंचाईमुळे घरांची समस्या निर्माण होऊन
जमिनीच्या किमती वाढतात.

४. झोपडपट्ट्यांची निर्मिती.

५. गुन्हेगारी व बेकारीची वाढ

Thank You!

स्वामी सहजानंद भारती कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, श्रीरामपूर

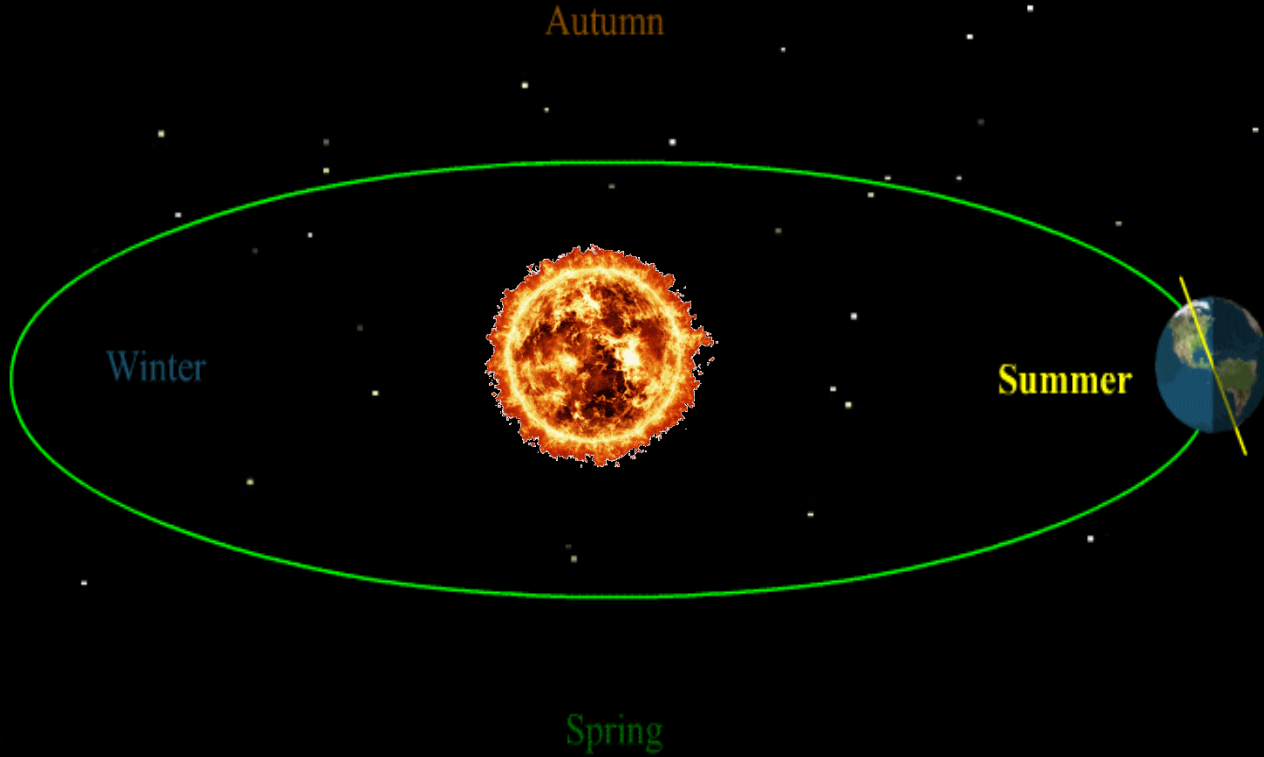
पृथ्वीच्या गती व त्यांचे परिणाम

(कोर्स नं. २०५ उपक्रम)

नाव . दौंड अश्विनी दत्तात्रय

रोल नं. २३

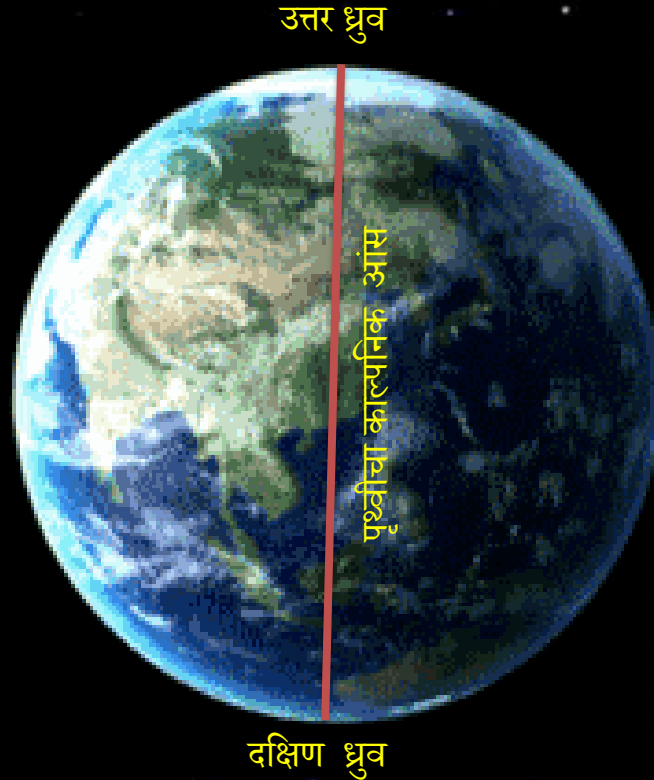

पृथ्वीच्या गती

अक्षीय गती

कक्षीय गती

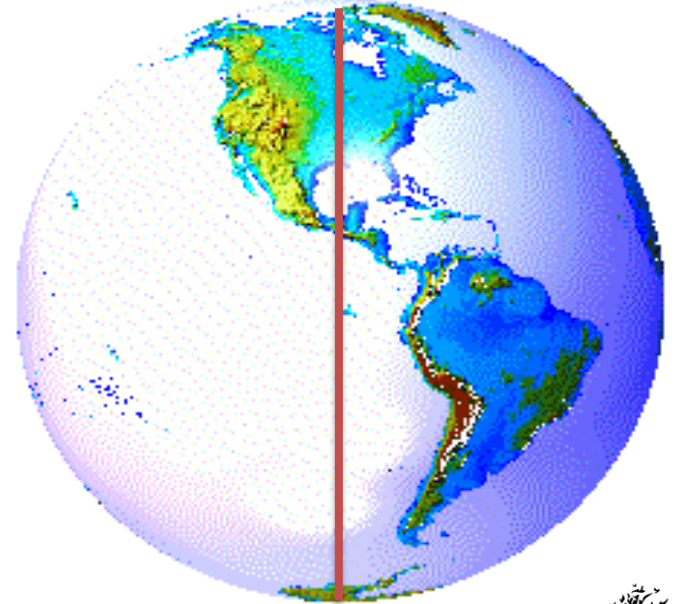
पृथ्वीची अक्षीय गती

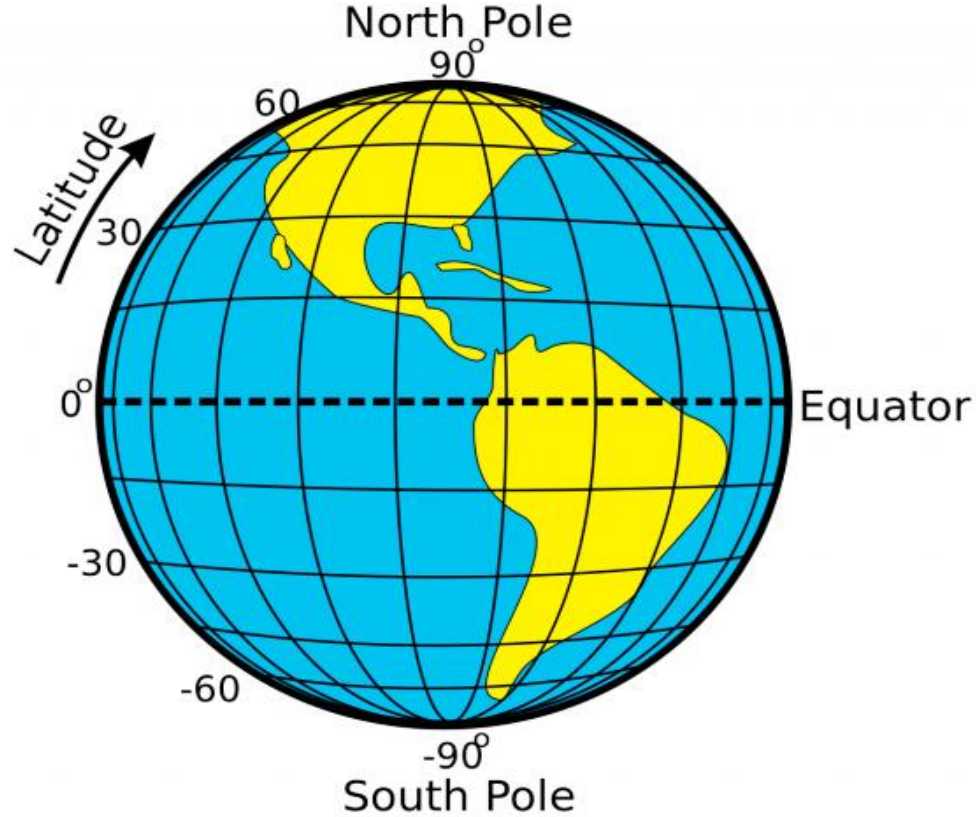
- * पृथ्वीच्या काल्पनिक आंसाभोवती फिरण्याच्या गतीला **अक्षीय गती** असे म्हणतात.
- * तर पृथ्वीच्या आंसाभोवती फिरण्याच्या क्रियेला **परिवलन** असे म्हणतात.
- * पृथ्वी २३ तास, ५६ मिनिटे व ०४ सेकंदात स्वतःभोवती एक फेरी पूर्ण करते.

पृथ्वीच्या अक्षीय गतीचे परिणाम

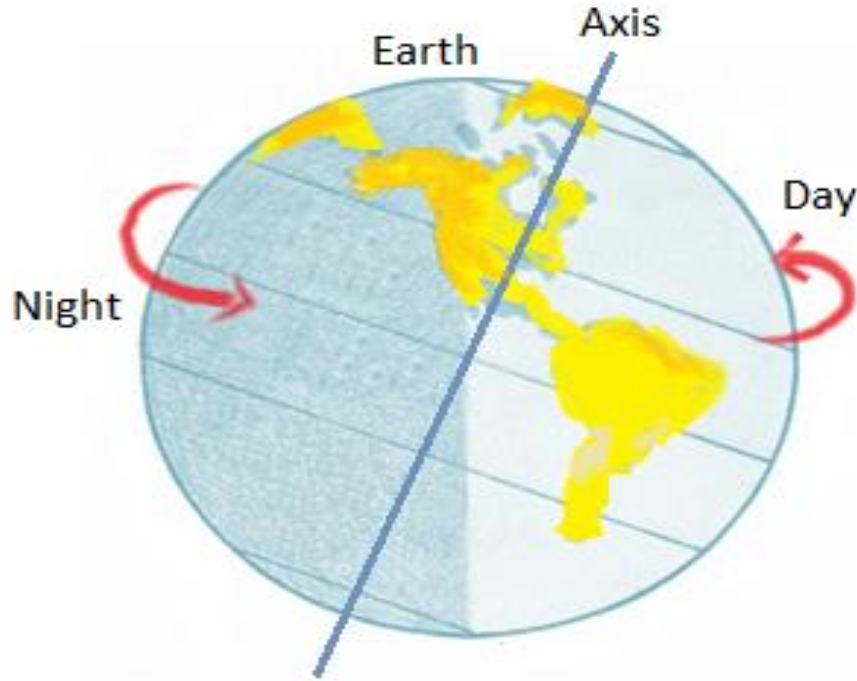
१) पृथ्वीचा काल्पनिक आंस तयार होणे.

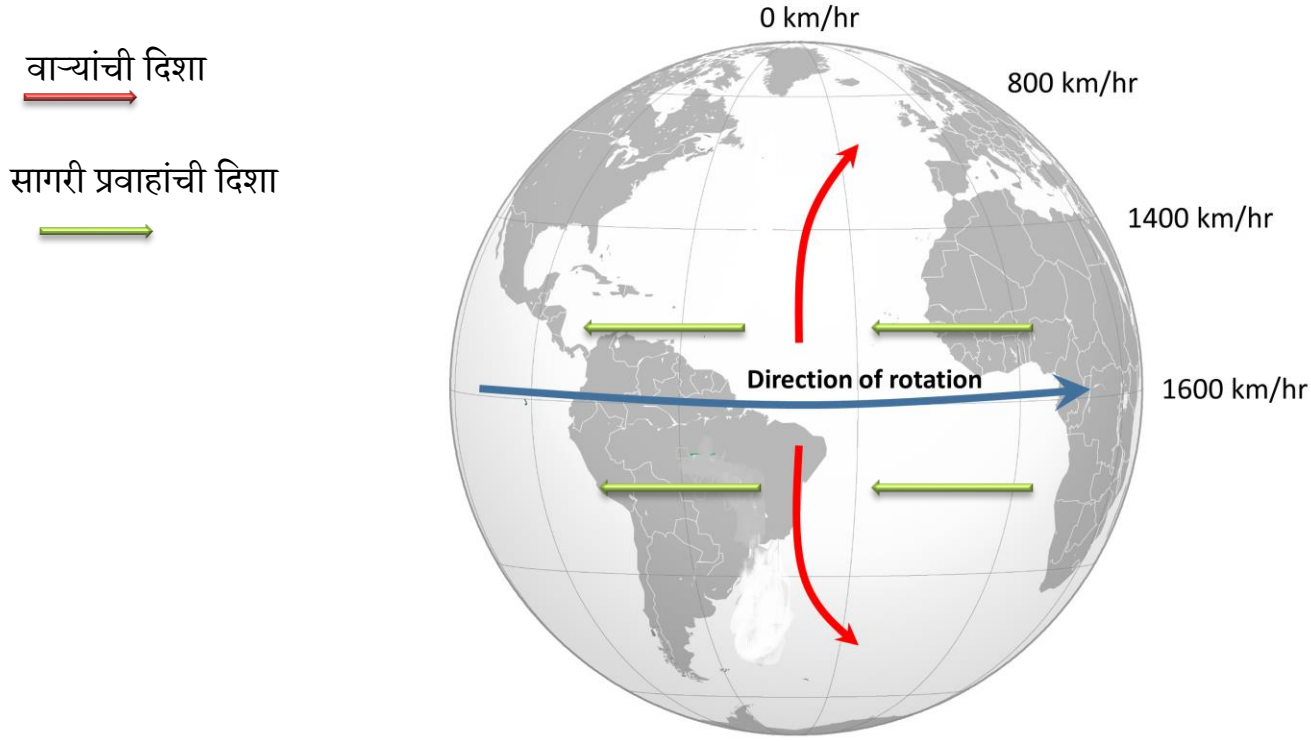
२) पृथ्वी विषुववृत्तीय भागात काहीशी फुगीर, तर दोन्ही ध्रुवाकडे किंचित चपटी असते.

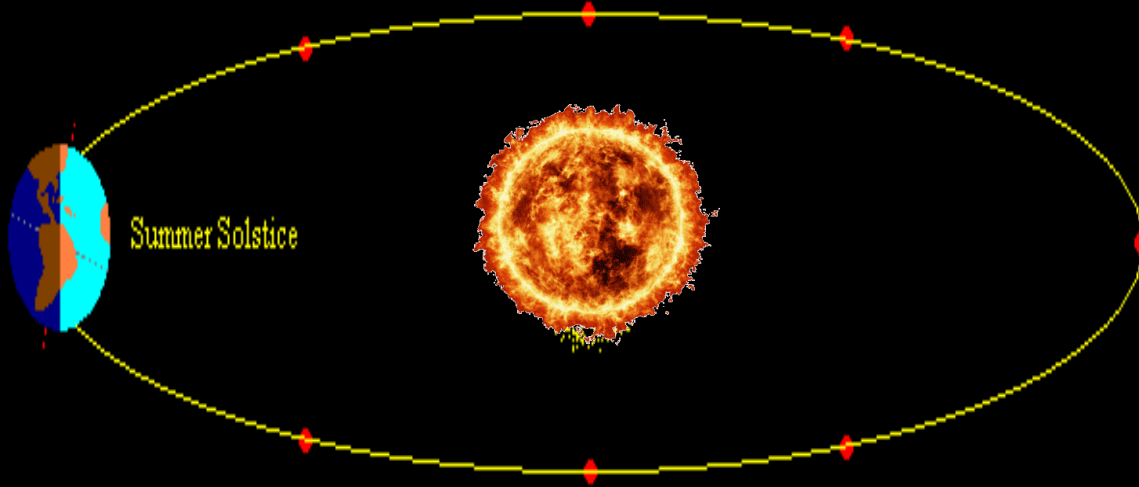
३) पृथ्वीवर दिन व रात्र स्थिती निर्माण होणे

४) पृथ्वीच्या पुष्ठभागावर वाहणाऱ्या वाऱ्यांच्या व सागरी प्रवाहांच्या दिशेत बदल होणे.

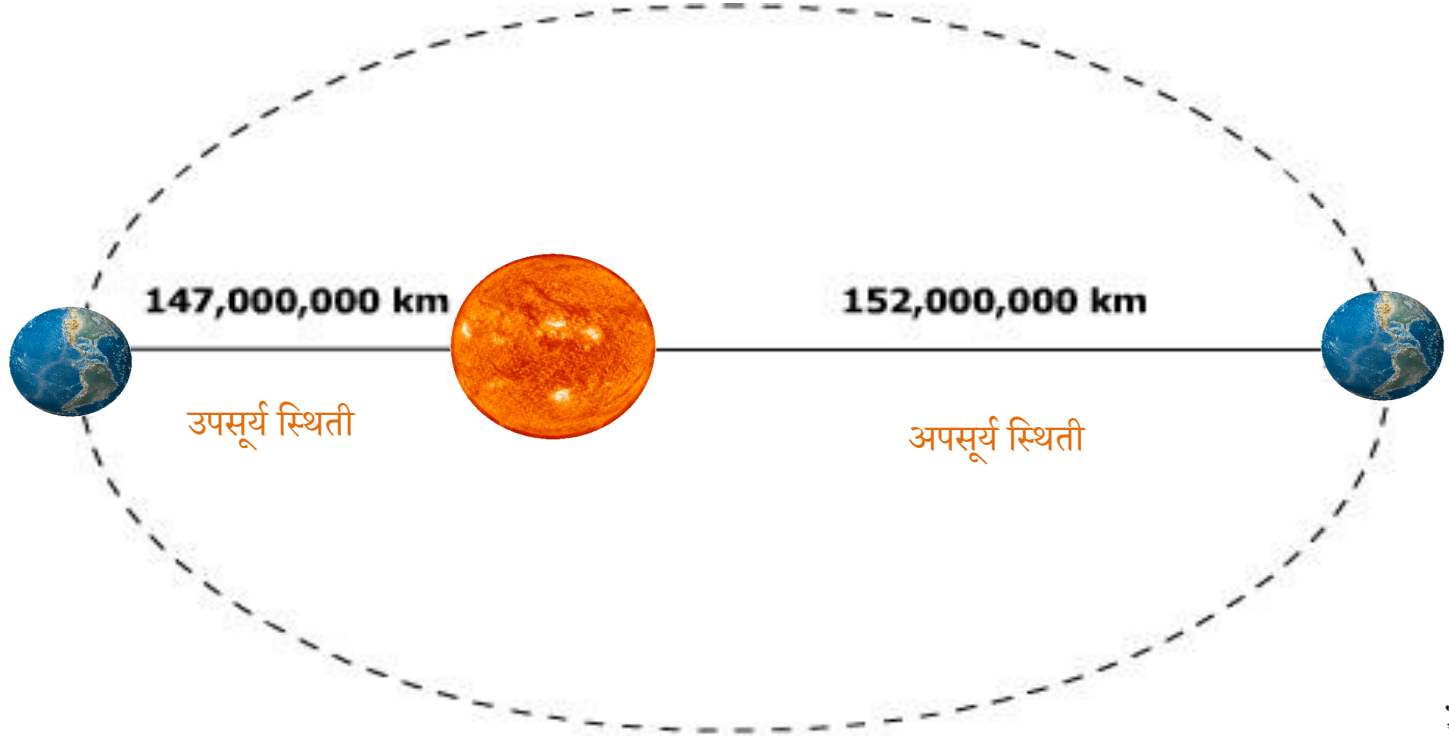

पृथ्वीची कक्षीय गती

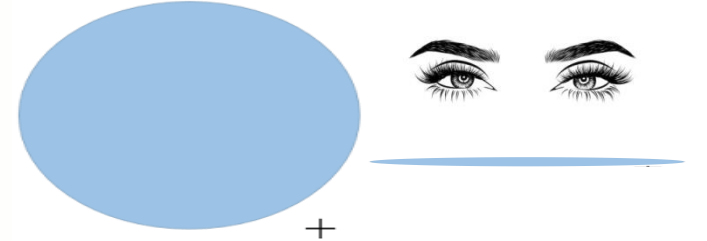
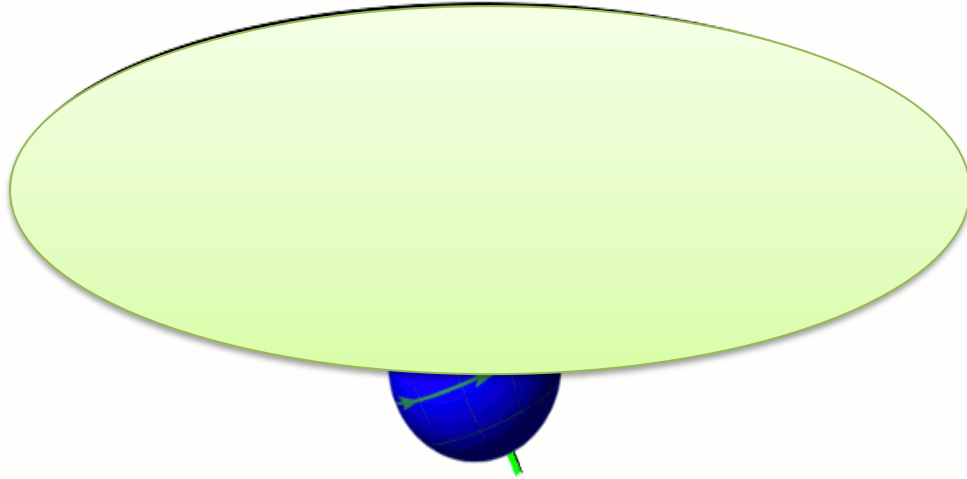
- * पृथ्वी सूर्याभोवतीची प्रदक्षिणा विशिष्ट मार्गावरून करते. या मार्गास तिची **कक्षा** म्हणतात.
- * पृथ्वीच्या सूर्याभोवती या कक्षेतून फिरण्याच्या गतीला **कक्षीय गती** असे म्हणतात.
- * पृथ्वीचे सूर्याभोवती कक्षेतून फिरण्याच्या क्रियेला **परिभ्रमण** असे म्हणतात.

अपसूर्य व उपसूर्य स्थिती

पृथ्वीच्या कक्षेचा प्रतल

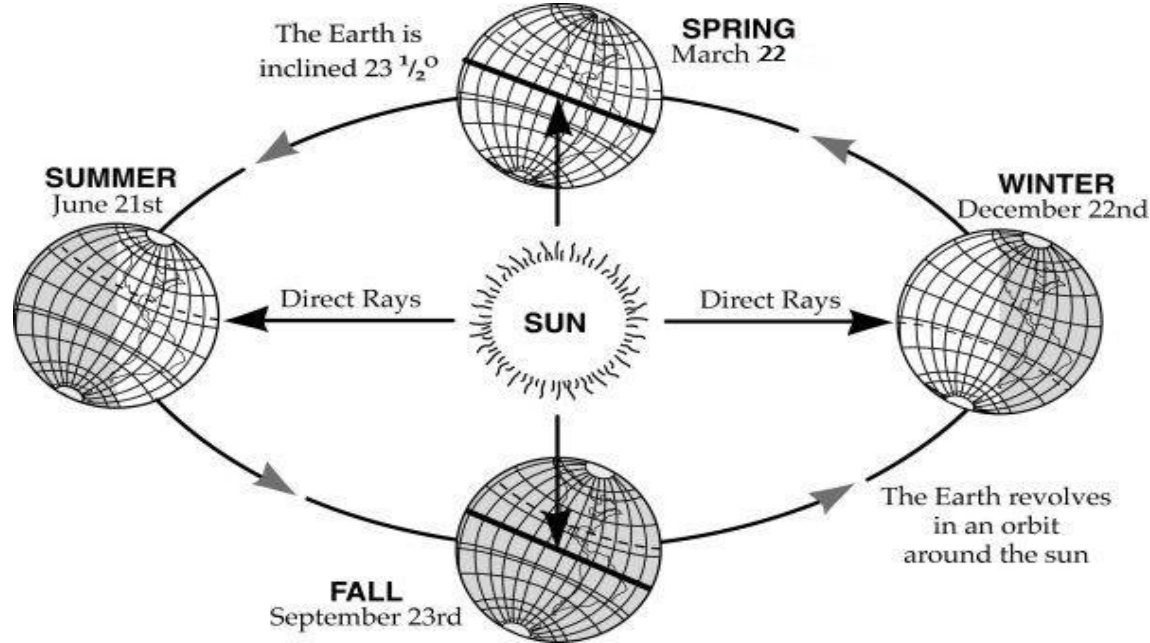
- * पृथ्वी आणि सूर्य यांच्या केंद्रांना जोडणारी एक काल्पनिक रेषा विचारात घ्या.
- * जसजशी पृथ्वी आपल्या कक्षेतून फिरेल तसतशी आपण रेषा काढत गेलो तर, एक सपाट पृष्ठभाग तयार होईल. या पृष्ठ भागास पृथ्वीच्या कक्षेचा **प्रतल** असे म्हणतात.

पृथ्वीच्या कक्षीय गतीचे परिणाम

१) कक्षीय गतीमुळे वर्षाची गणना करता येते.

२) ऋतूंची निर्मिती.

A stylized illustration of a green tree on a grassy hill. The tree is on the right side, with a thick brown trunk and a full canopy of green leaves. The grass is a vibrant green, with some blades in the foreground being taller and more detailed. The background is a plain, light green color.

Thank You

रयत शिक्षण संस्थेचे,

स्वाप्ती सहजानंद भारती कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, श्रीरामपूर

नाव:- दुशिंग सुजित आण्णासाहेब

रोल नं. २४

कोर्स नं. २०५

पी.पी. टी. सादरीकरण विषय:-

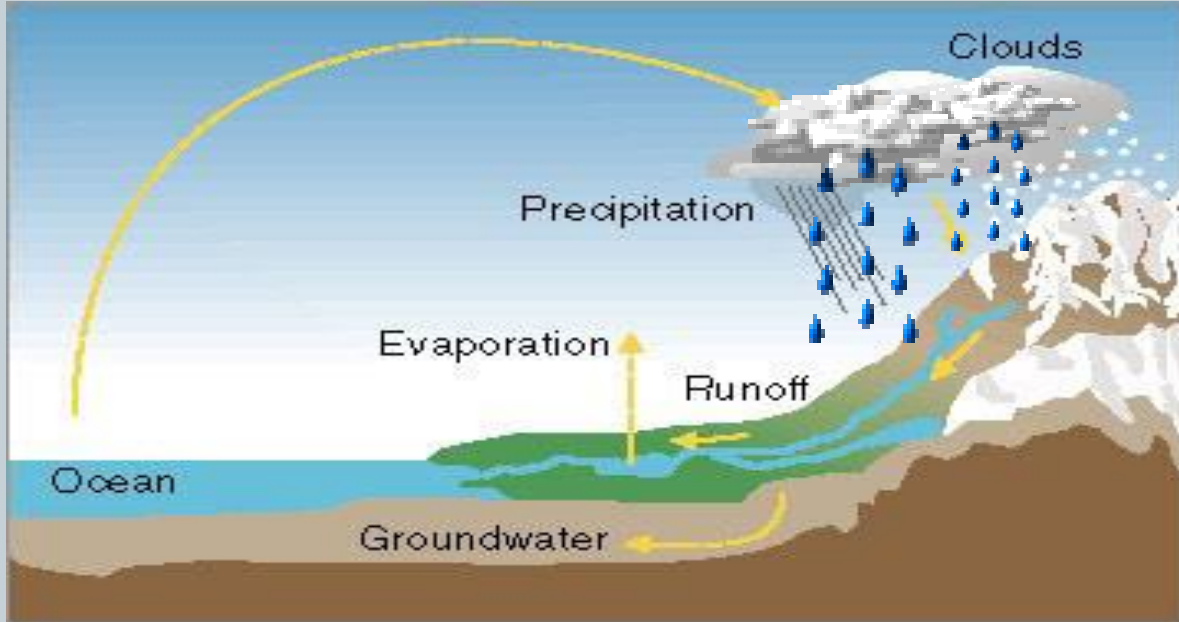
पर्जन्य सांकेल्पना

welcome

पर्जन्य संकल्पना

हवा उंच गेल्यावर तिचे तापमान कमी होते हवेतील बाष्पाचे संध्रीभवन होऊन तयार झालेले जलकण एकत्र येतात. हे जलकण हवेत तरंगून शकल्याने जल कणांचा जमिनीकडे वर्षाव सुरु होतो यालाच पर्जन्य असे म्हणतात.

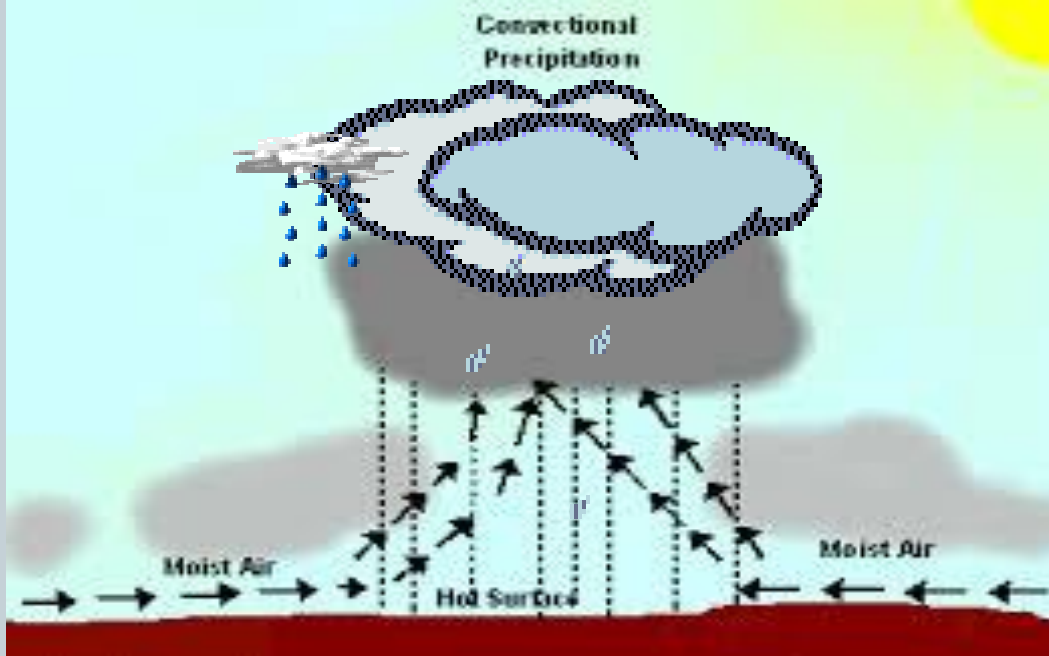

पर्जन्याचे प्रकार

१. आरोह पर्जन्य :-

ज्या प्रदेशात हवेची ऊर्ध्वगामी हालचाल मोठ्या प्रमाणात होते. व क्षितीज दिशेने फारशी होत नाही. अशा प्रदेशात या प्रकारचा पाऊस पडतो. यालाच आरोह पर्जन्य म्हणतात.

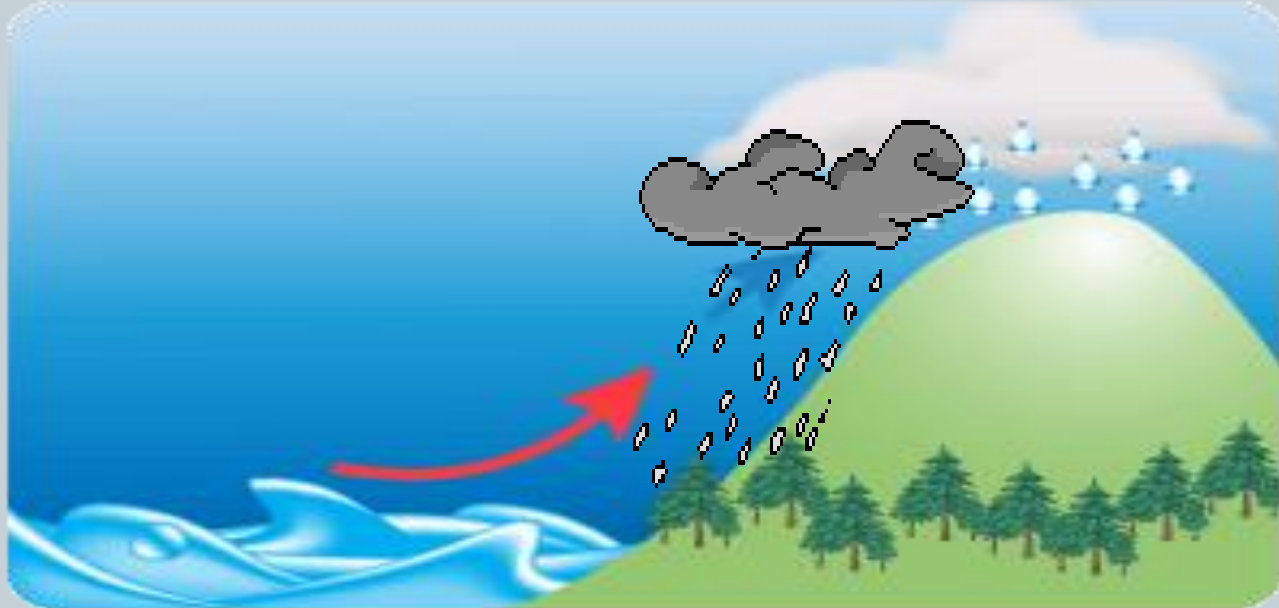

२.प्रतिरोध पर्जन्य :-

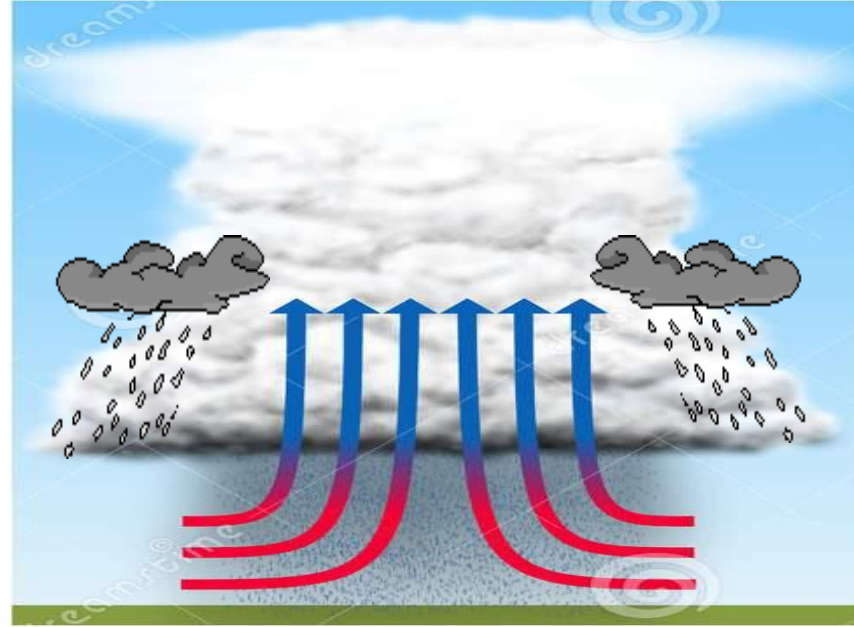
डोंगर किंवा उंचवट्यामुळे पर्जन्याचे ढग अडविले जातात. व उंचावरील कमी तापमानामुळे या हवेतील बाष्पाचे संद्रीभावन होऊन पाऊस पडतो, यालाच प्रतिरोध पर्जन्य म्हणतात.

उदा. सह्याद्री पर्वतामुळे कोंकणात पडणारा पाऊस

आवर्त पर्जन्य

एखाद्या प्रदेशात आवर्ताची निर्मिती होत असताना आवर्तातील हवा वर जाऊ लागते . हवा वर जात असताना तिचे तापमान कमी होऊन हवेतील बाष्पाचे सांद्रीभवन होते व पाऊस पडतो त्यास आवर्त पर्जन्य म्हणतात.

Low pressure
Rising warm, moist air
Cloudy weather

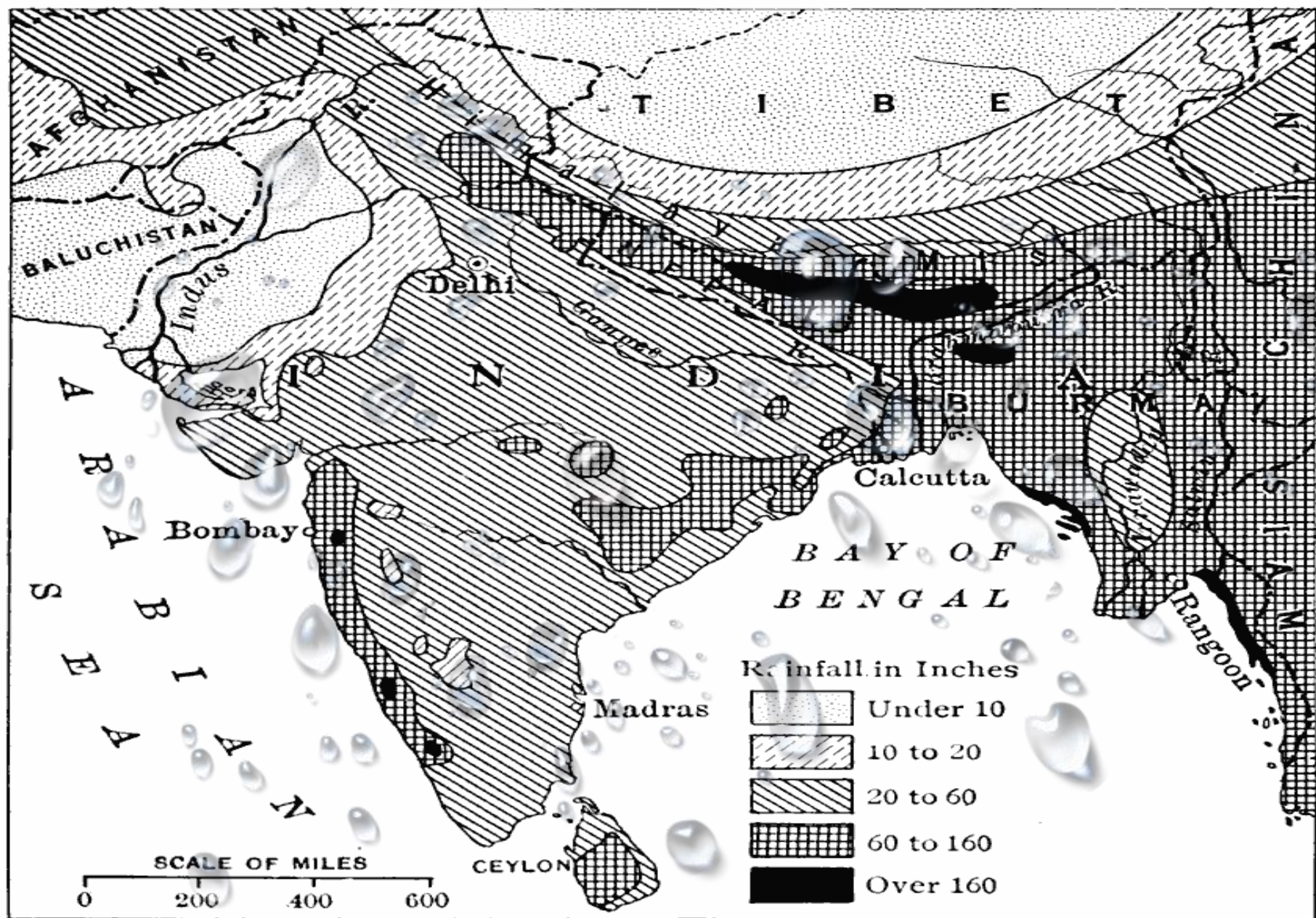

Fig. 493. Average annual rainfall in India

Thanks

The word "Thanks" is written in a large, elegant, serif font. The letters are filled with a dense pattern of small, bright pink dots, giving it a sparkling or glittery appearance. The word is centered horizontally. Surrounding the word are several realistic-looking pink roses on dark green stems with leaves. One rose is positioned above the 'h', another to the left of the 'T', and a larger one to the right of the 's'. The background is a solid, light blue color.

नाव:- पटेल हिना दस्तगीर

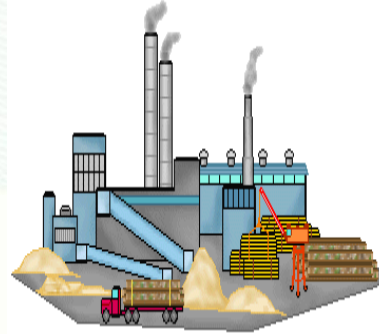
विषय:- २०५- भूगोल (उपक्रम)

घटक : वाहतूक

रोल नं. २५

६.१ वाहतूक :-

लोकांची आणि उपभोग्य वस्तूंची एका ठिकाणाहून दुसऱ्या ठिकाणी ने आणि करणे म्हणजे वाहतूक होय.

भूमार्ग :-

भूमार्गाचा विकास हा आर्थिक व प्राकृतिक घटकांवर अवलंबून असतो.

१) भूमिस्वरूपे:-

अ

• सखल प्रदेशात वाहतूक मार्गांचे जाळे अधिक विकसित

ब

• डोंगराळ भागात रस्ते व लोहमार्ग करणे कठीण असते.

क

• राज्यातील पठारी प्रदेश व कोकण यांना जोडणारे मार्ग ठराविक घाटातून जातात

• उदा. थळघाट, बोरघाट, फोंडाघाट, आंबाघाट, आंबोलीघाट

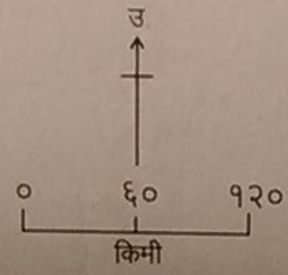

महाराष्ट्र राज्य प्राकृतिक सूची

सूची

	नदी
	घाट/खिंड
	शिखर
	जिल्हा मुख्यालय

इहामुची खाडी
 दामिब्याची खाडी
 बसईची खाडी
 मुंबई उपनगर जिल्हा
 मुंबई शहर जिल्हा
 मुंबई
 धरमार्ग खाडी
 अलिबाग
 रोह्याची खाडी
 राजपुरीची खाडी
 बाबकोटची खाडी
 दामोद्रीची खाडी
 जयगडची खाडी
 रत्नागिरी
 विजयदुर्गची खाडी
 सिंधुदुर्गनगरी
 तोंखोल खाडी

सातपुडा पर्वत
सातमाळा जोंगर अजिंठा जोंगर
ह्या हरि श्चंद्र बालाघाट जोंगर
कर्वे महादेव जोंगर

नंदुरवार, धुळे, जळगाव, बुलढाणा, अकोला, अमरावती, नागपूर, भंडारा, गोंदिया, यवतमाळ, चंद्रपूर, गडचिरोली, नाशिक, औरंगाबाद, जालना, काशिम, हिंगोली, परभणी, नांदेड, बीड, शिवाजी नदी, पोटाची नदी, मन्दाव नदी, सोलापूर, लातूर, उस्मानाबाद, पुणे, सातारा, सांगली, कोल्हापूर, रत्नागिरी, सिंधुदुर्गनगरी, जयशंकर शिखर (१३२५ मी), रणशंकर शिखर (१५६० मी), ताणेंको वांद्रे (५), कर्वे महादेव शिखर (१३७५ मी), शिवाजी नदी, पोटाची नदी, मन्दाव नदी, सोलापूर नदी, सातमाळा नदी, अजिंठा नदी, अकोला नदी, अमरावती नदी, नागपूर नदी, भंडारा नदी, यवतमाळ नदी, चंद्रपूर नदी, गडचिरोली नदी, नाशिक नदी, औरंगाबाद नदी, जालना नदी, काशिम नदी, हिंगोली नदी, परभणी नदी, नांदेड नदी, बीड नदी, शिवाजी नदी, पोटाची नदी, मन्दाव नदी, सोलापूर नदी, लातूर नदी, उस्मानाबाद नदी, पुणे नदी, सातारा नदी, सांगली नदी, कोल्हापूर नदी, रत्नागिरी नदी, सिंधुदुर्गनगरी नदी, तोंखोल खाडी

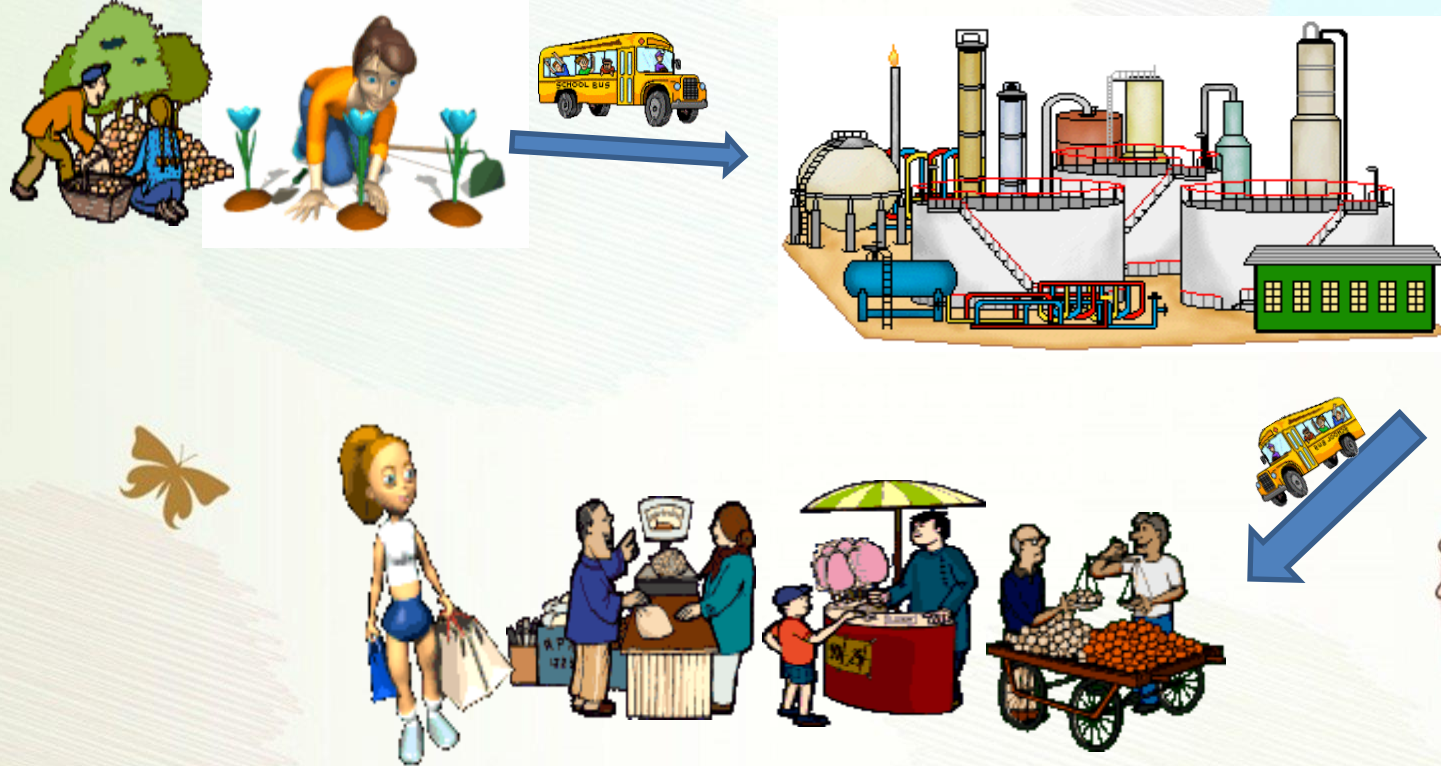
लोकसंख्येची घनता :-

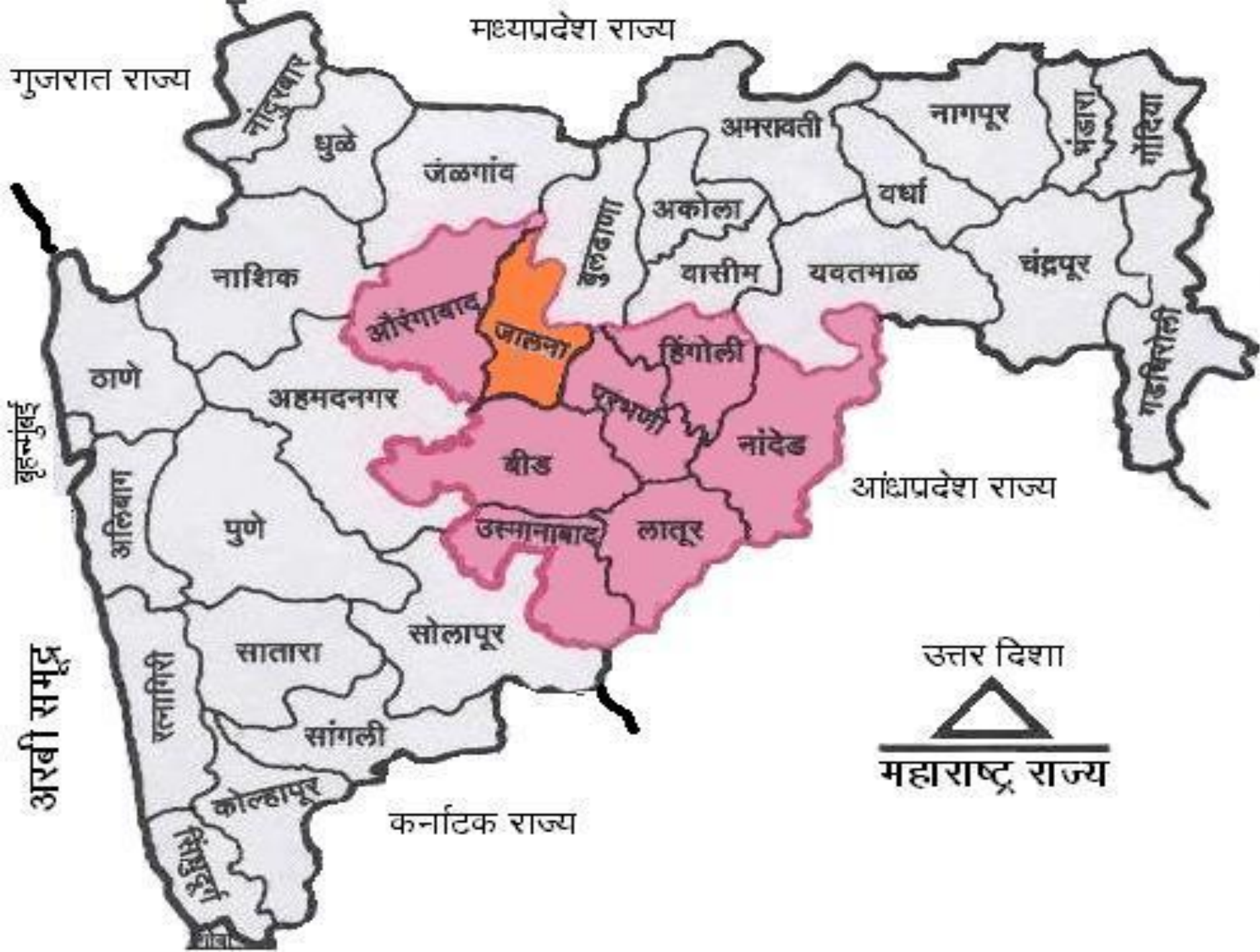
अति दाट प्रदेशात वाहतूक मार्गांच्या विकासाची गरज अधिक असते.
उदा. मुंबई, पुणे, नागपूर

औद्योगिक प्रदेश :-

कच्चा माल उद्योगांपर्यंत व उपभोग्यवस्तु बाजारपेठेत पाठविण्यासाठी
औद्योगिक प्रदेशात वाहतूक मार्गाची गरज असते. उदा. औरंगाबाद –जालना औ.प्रदेश .

६.१.१ रस्ते :-

- i) पारंपरिक व महत्वाचे वाहतुकीचे साधन.
- ii) लांब व दूरच्या अंतरासाठी उपयुक्त.
- iii) दुचाकी, चारचाकी, लहान व अवजड वाहने वाहतुकीचे कार्य करतात.
- iv) कमी अंतराच्या वाहतुकीसाठी सर्वोत्तम.
- v) ग्रामीण भागात कच्चे रस्ते वापरले जातात.

**** रस्ते वाहतुकीचे फायदे :-**

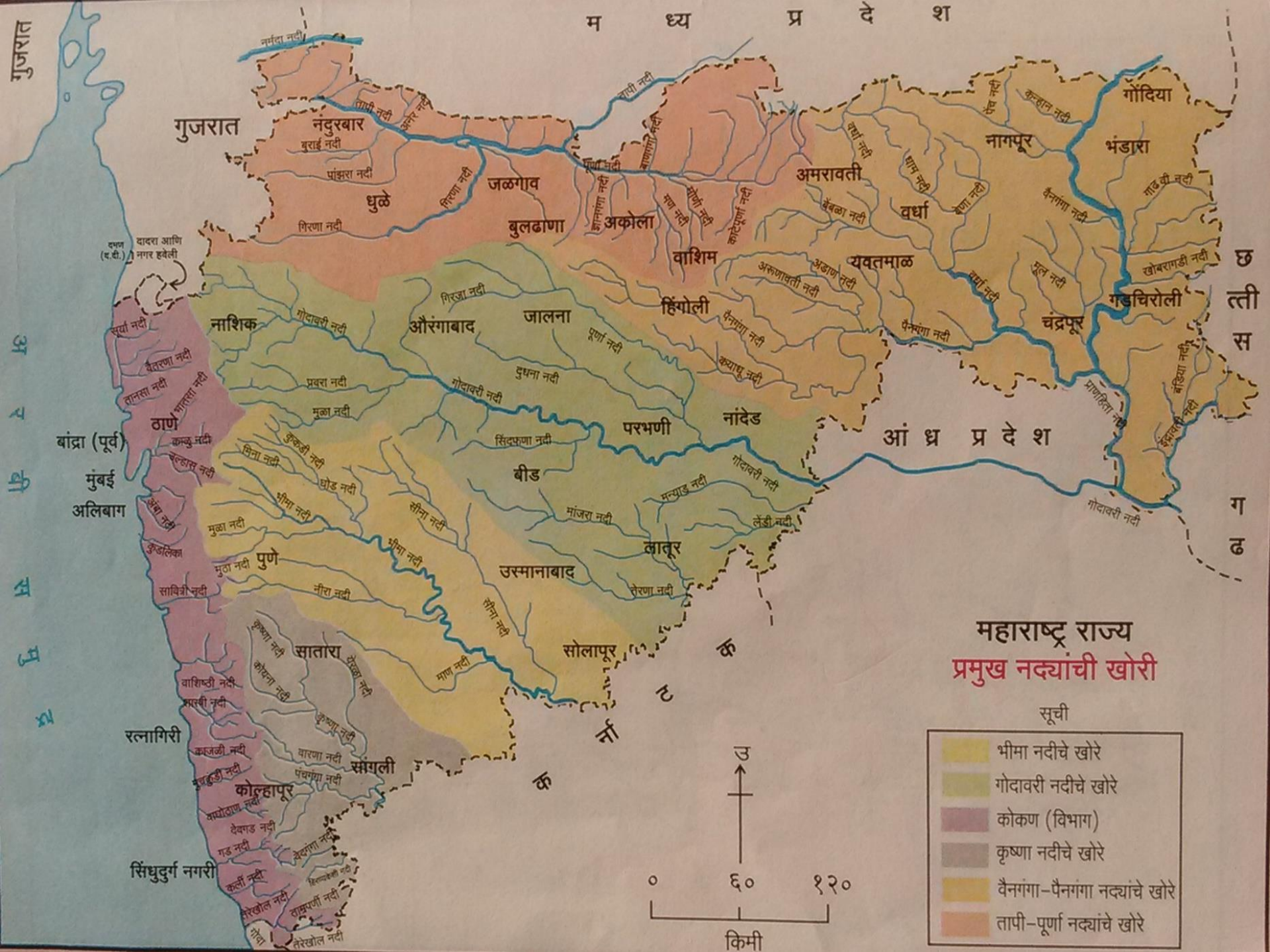
- i) रस्ते वाहतूक लवचिक आहे.
- ii) रस्त्यांमुळे शेती, उद्योग, खाणकाम अशा व्यवसायांचा विकास होतो.
- iii) ग्रामीण व शहरी भाग जोडतात त्यामुळे दोन्ही भागांचा विकास होतो.
- iv) पर्यटनाचा विकास होतो.
- v) नैसर्गिक आपत्तीच्यावेळी उपयुक्त.

रस्ते वाहतुकीचे तोटे:-

- i) दूर अंतराच्या वाहतुकीसाठी लोहमार्गाच्या तुलनेत अधिक खर्चिक.
- ii) अवजड व आकाराने मोठ्या वस्तूंची वाहतूक करणे कठीण असते.
- iii) पश्चिम घाटात रस्त्यांची संख्या कमी आढळते.
- iv) पावसाळ्यात व नंतर वारंवार देखभाल करावी लागते.

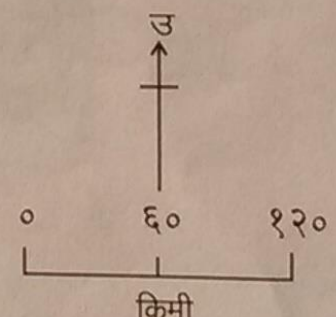

महाराष्ट्र राज्य प्रमुख नद्यांची खोरी

सूची

- भीमा नदीचे खोरे
- गोदावरी नदीचे खोरे
- कोकण (विभाग)
- कृष्णा नदीचे खोरे
- वैनगंगा-पैनगंगा नद्यांचे खोरे
- तापी-पूर्णा नद्यांचे खोरे

गुजरात
आंध्र प्रदेश
गुजरात
गुजरात
गुजरात

छत्तीसगढ
गुजरात

गुजरात

आंध्र प्रदेश

बांद्रा (पूर्व)
मुंबई
अलिबाग

रत्नागिरी

सिंधुदुर्ग नगरी

नंदुरबार

धुळे

जळगाव

बुलढाणा

अकोला

वाशिम

अमरावती

यवतमाळ

नागपूर

गोंदिया

भंडारा

नाशिक

औरंगाबाद

जालना

हिंगोली

चंद्रपूर

गडचिरोली

ठाणे

पुणे

बीड

परभणी

नांदेड

सातारा

उस्मानाबाद

लातूर

सोलापूर

कोल्हापूर

संगली

रस्त्यांचे प्रकार

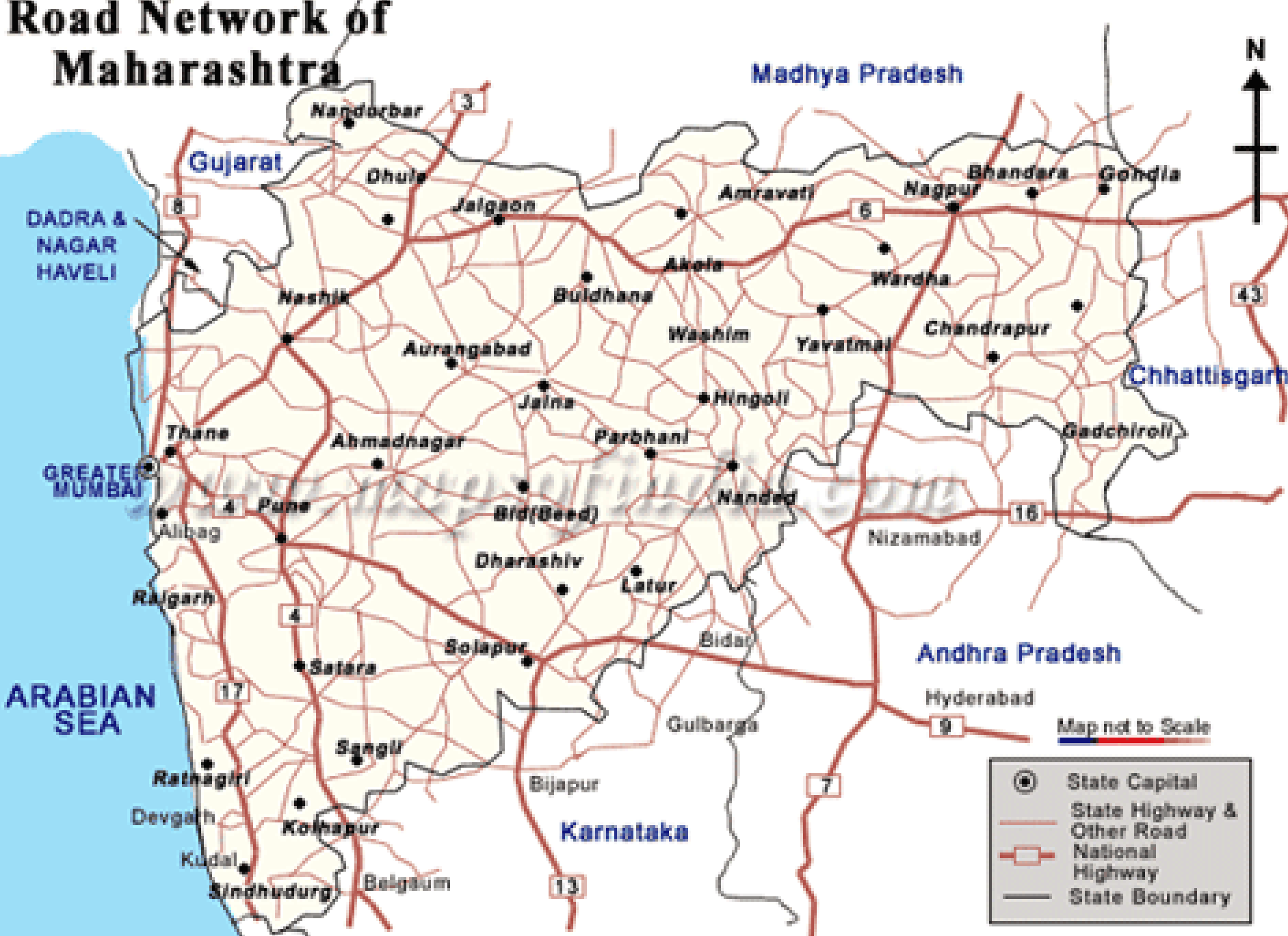
१) राष्ट्रीय महामार्ग :-

- i) निर्मिती व देखभाल केंद्र सरकार करते.
- ii) देशातील प्रमुख शहरांना जोडतात.
- iii) महामार्ग त्यांना दिलेल्या क्रमांकावरून ओळखले जातात.
उदा. मुंबई –नाशिक-आग्रा राष्ट्रीय महामार्ग क्र.३
पनवेल ते गोवा राष्ट्रीय महामार्ग क्र. १७

२) राज्य महामार्ग :-

- बांधकाम, दुरुस्ती, देखभाल राज्य सरकार करते.
राज्यातील प्रमुख शहरांना जोडतात.
तसेच राष्ट्रीय महामार्ग व इतर महत्वाच्या रस्त्यांना जोडतात.
उदा. पुणे- अहमदनगर व सातारा –पंढरपूर-सोलापूर

Road Network of Maharashtra

जिल्हा रस्ते :-

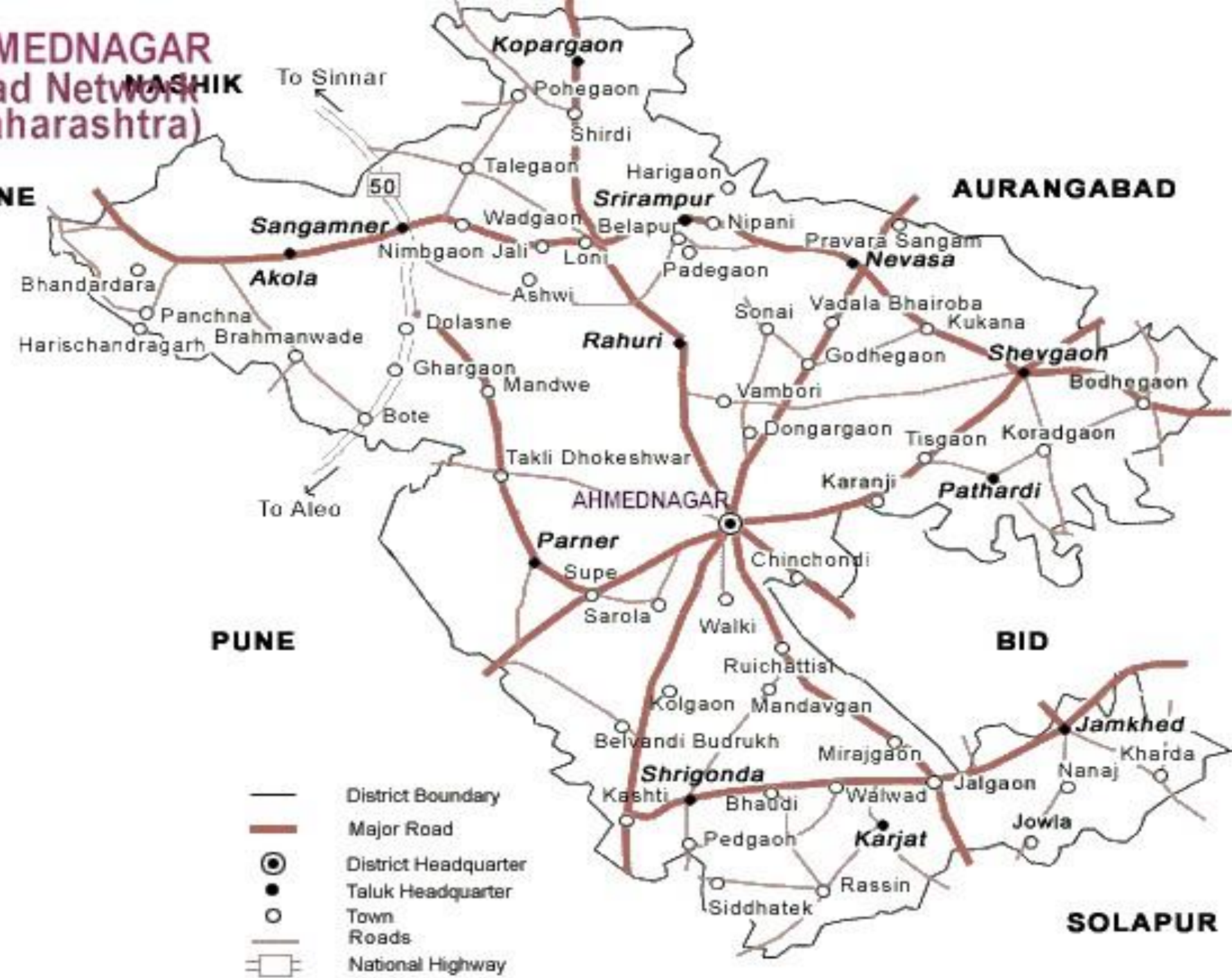
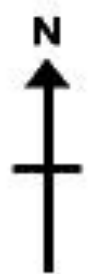
- i) निर्मिती व देखभाल जिल्हा परिषद करते.
- ii) हे रस्ते तालुके जोडतात.
- iii) तसेच राष्ट्रीय व राज्य महामार्गांना जोडतात.

ग्रामीण रस्ते:-

- i) निर्मिती व देखभाल जिल्हा परिषद करते.
- ii) हे रस्ते कच्चे असतात.
- iii) शेतीच्या विकासासाठी व लोकांच्या येण्या-जाण्यासाठी महत्वाचे असतात.

AHMEDNAGAR Road Network (Maharashtra)

THANE

PUNE

- District Boundary
- Major Road
- District Headquarter
- Taluk Headquarter
- Town
- Roads
- National Highway

SOLAPUR

Thank You!

स्वाप्ती सहजानंद भारती कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, श्रीरामपूर

नाव: वाघ मधुस्मिता संजय

विषय : २०५- भूगोल

रोल नं. २६

घटक: विश्व

विश्वाची निर्मिती

खगोलीय घटक

कृष्ण विवर

दीर्घिका

तेजोमेघ

तारे

सूर्यमाला

कृष्ण विवर

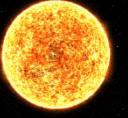
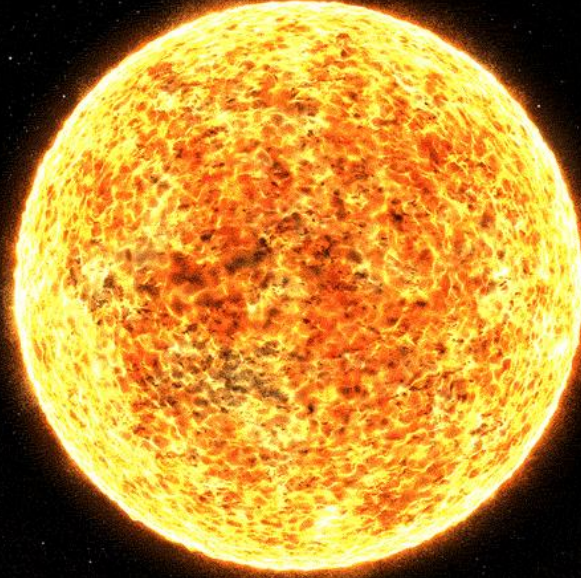
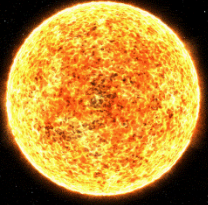
दीर्घिका

तेजोमेघ Crab & Horse Head

तारे (Stars)

सूर्यमाला

संदर्भग्रथ सूची

- १) महाराष्ट्र राज्य पाठ्यपुस्तक व अभ्यासक्रम निर्मिती
मंडळाचे इ. ६ वी. विज्ञान पाठ्यपुस्तक
- २) www.wikipedia.com
- ३) www.google.com

Thank You

